

Small Business Act: Deblocarea potentialului IMM-urilor?

Presedintele franceza a UE a insistat in privinta adoptarii unui „Small Business Act” in stil american pentru Europa in vederea imbunatatirii conditiilor pietii pentru intreprinderile mici si mijlocii si cresterea economica. Totusi, grupurile IMM au calificat deja initiativa drept alt „tigru de hartie”.

Etape:

- **19-20 martie 2000:** Intalnirea UE de la Feira acorda sprijin Chartei Europene pentru Micile Intreprinderi.
- **9 noiembrie 2005:** Comisia prezinta „Sa gandim mai intai primii pasi”, noua sa politica IMM.
- **11-12 decembrie 2008:** Summit-ul UE a aprobat SBA
- **20 ianuarie 2009:** Comisia juridica a PE a aprobat Statutul Companiei Private Europene.
- **Inainte de iunie 2009:** Se asteapta ca Parlamentul sa dea unda verde SBA.

Rezumatul politicii

IMM-urile, care sunt definite ca firme cu mai putin de 250 angajati si cifra de afaceri de pana la 50 milioane euro, sunt in general considerate coloana vertebrala a economiei europene, constituie circa 99% dintre afacerile europene si asigura in jur de trei sferturi din locurile de munca din sectorul privat.

Planul de Crestere Economica si a Locurilor de Munca de la Lisabona, adoptat in 2000 si care vizeaza transformarea UE in „cea mai dinamica si competitiva economie bazata pe cunoastere pana in 2010 la nivel mondial”, a recunoscut pentru prima oara necesitatea cresterii competitivitatii IMM-urilor.

La intalnirea la nivel inalt din iunie 2000 de la Feira, UE si-a reafirmat sprijinul printr-o Charta Europeana a Micilor Intreprinderi, primul cadru politic ce urmasa sa faca din Europa un „mediu de talie mondiala” pentru IMM-uri.

Printre nenumaratele initiative ce au urmat s-a numarat cea din martie 2005, o strategie pentru o [„reglementare mai buna” ce urmasa scaderea costurilor pentru IMM-uri prin reducerea cheltuielilor administrative pe care le suporta acestea.](#)

In noiembrie 2005, Comisia a prezentat o noua politica a IMM. Intitulata „Sa gandim mai intai primii pasi”, aceasta politica urmareste promovarea spiritului de intreprindere si a deprinderilor prin educatie si pregatire, imbunatatirea accesului pentru IMM-uri, simplificarea legislatiei si imbunatatirea participarii IMM-urilor la Al 7-lea Program Cadru UE pentru Cercetare (FP7) ([EurActiv 10/11/05](#)).

Consiliul European a sustinut aceasta politica in martie 2006 prin stabilirea de puncte non-stop de inregistrare a firmelor si masuri de reducere a perioadelor si cheltuielilor de initiere a unei afaceri.

In urma prezentarii unei analize pe termen mediu in octombrie 2007, Comisia a prezentat o propunere pentru un [Small Business Act pentru Europa](#) (SBA) in iunie 2008, cu scopul de a unifica toate initiativele existente intr-un singur document legislativ si pentru a introduce o serie de noi masuri de accelerare a tuturor procedurilor existente.

Textul a fost adoptat de catre ministrii europeni ai industriei la intalnirea lor din 1 decembrie 2008 ([EurActiv 02/12/08](#)).

Probleme:

Presedintele francez doreste urgentarea unui „Small Business Act” pentru Europa

Ideea este aducerea IMM-urilor in prim-planul procesului decizional si schimbarea focalizarii de la politicile UE de creare a locurilor de munca din industrie catre IMM-uri. Initiativa vine in contextul ingrijorarilor referitoare la competitia din unele tari cu salarii mici cum ar fi China si relocarea industriei grele in Asia, manevre care pot produce pierderi ale multor locuri de munca.

Presedintele francez Nicolas Sarkozy, care a detinut presedintia europeana pana la 31 decembrie 2008, a declarat ca IMM-urile constituie o prioritate si doreste accelerarea luarii unei hotarari de catre toate cele 27 state membre inainte de summit-ul UE din 11-12 decembrie astfel incat pachetul legislativ sa poate fi adoptat de catre Parlamentul European inaintea alegerilor din 2009. Consiliul de la sfarsitul lui 2008 a adoptat SBA.

Zece principii directoare pentru SBA-ul european

Esenta SBA consta din urmatoarele principii:

- Crearea unui mediu in care **spiritul intreprinzator** este rasplatit.
- Masuri de siguranta pentru ca antreprenorii onesti sa aiba o a doua sansa in fata falimentului.
- Diseminarea principiului „**Sa gandim mai intai la nivel micro**” in toate domeniile legislative.
- Cresterea timpilor de raspuns ai administratiilor publice la necesitatile IMM-urilor.
- Adaptarea instrumentelor politicii publice la necesitatile IMM-urilor, in special prin facilitatea **participarii lor la achizitiile publice** si o mai buna **utilizare a ajutoarelor de stat**.
- Facilitarea accesului IMM-urilor la finantare si dezvoltarea unui mediu legal care sprijina **platile la timp** in tranzactiile comerciale.
- Ajutarea IMM-urilor pentru ca acestea sa beneficieze mai mult de oportunitatile oferite de piata unica.
- Promovarea **actualizarii deprinderilor** si **inovatia** in toate formele sale.
- Sa permita IMM-urilor sa transforme provocarile de mediu in oportunitati.
- Sa permita IMM-urilor sa beneficieze de cresterea pietelor.

Patru propuneri legislative

SBA are forma unei comunicari si nu a unei directive sau reglementari obligatorii, fapt care a atras criticile mediilor de afaceri care considera ca astfel nu constituie decat un „tigrul de hartie”. Totusi, pachetul include patru propuneri legislative:

- Un nou [Regulament General de Exceptare pe Categoriile de Ajutoare \(GBER\)](#) .
- O reglementare ce confera un [Statut de Companie Privata Europeana](#) (SPE) care faciliteaza stabilirea si desfasurarea de mici afaceri in interiorul UE.
- O directiva asupra [reducerii cotei de TVA](#) pentru servicii furnizate la nivel local si cele intesive care sunt asigurate de IMM-uri.
- Un amendament la [Directiva Platilor Intarziate](#) pentru a se asigura ca IMM-urile sunt platite la timp pentru toate tranzactiile comerciale.

Reducerea drastica a birocratiei

Strategiile ambitioase ale Comisiei pentru o mai buna reglementare, care urmareste reducerea cheltuielilor administrative cu 25% pana in 2012 (vezi [Dosarul](#)) va reprezenta piatra de capatai a SBA.

Reducerea birocratiei este considerata de catre intreprinderile mici si mijlocii drept cea mai presanta chestiune, avand in vedere rapoartele care demonstreaza ca acestea poarta o

povara administrativa si de reglementare disproportionata in comparatie cu marile afaceri. Se estimeaza ca in timp ce o companie mare cheltuie in mediu 1 euro pe fiecare angajat drept cheltuieli de reglementare, o afacere mica trebuie sa cheltuie pana la 10 euro.

In 2007, Comisia a stabilit un „grup de inalt nivel” alcatuit din experti externi care sa se concentreze numai asupra reducerii birocratiei. Executivul european sustine ca masurile introduse au ajutat deja la reducerea costurilor administrative cu o suma medie de 813 euro pe an in 2003 pana la 554 euro in 2007 (in UE 15) dar exista necesitatea continuarii progreselor intr-un ritm mai rapid.

Urmarirea progreselor legislatiei

Una dintre masurile avute in vedere de catre Comisie pentru reducerea poverii administrative este principiul **datelor de intrare in vigoare comuna**, adica noua legislatie ar fi introdusa numai la cateva date anuntate in prealabil in fiecare an, ajutand IMM-urile sa le poata urmari mai bine.

Un statut de companie privata europeana

Costurile mari si diversele cerinte administrative impiedica si ele IMM-urile sa faca afaceri in interiorul granitelor europene. Comisia arata ca desi IMM-urile reprezinta peste 99% dintre companiile europene, numai 8% dintre ele sunt implicate in comert transfrontalier si numai 5% au vreo reprezentanta sau joint-venture in strainatate. Marea piata interna europeana este astfel departe de a deveni realitate pentru cele mai multe IMM-uri.

[Statutul de Companie Privata Europeana](#) ca parte a SBA, simplifica cadrul legal si ar permite afacerilor sa se stabileasca si sa functioneze in afara granitelor sub aceleasi reguli si principii in toate statele membre.

Capitalul minim necesar infiintarii unei companii private europene (CPE) a fost stabilit la suma simbolica de 1 euro.

In calitate de detinatoare a presedintiei europene, Franta a militat intens pentru propunerea acestui statut pe langa Comisie. Mediul de afaceri a salutat initiativa, dar este inca neclar daca reglementarea va fi aprobata din cauza rezervelor mari pe care inca le au mai multe state membre.

Reducerea intarzierii platilor

Amendamentul la [Directiva pentru Plati Intarziate](#) adoptata in 2000 este cea mai putin disputata dintre propunerile legislative continute in SBA, dar totodata are o importanta vitala pentru IMM-uri. Directiva amendata, pe care Comisia intentioneaza sa o propuna in 2009, este menita sa asigure faptul ca micile afaceri trebuie platite pentru orice tranzactie comerciala in 30 zile.

Amendamentul a fost o cerinta cheie pentru IMM-uri, intrucat riscul lor de insolvabilitate este mai mare decat cel al marilor afaceri, iar multe dintre ele sunt nevoite sa inchida in primii doi ani din cauza lipselor de mijloace financiare.

Reducerea cotei de TVA

Una dintre cele mai contestate propuneri este o directiva potentiala asupra reducerii cotei de TVA pentru afacerile locale si cu mare ocupare a fortei de munca, pe care Comisia a prezentat-o pe 8 iulie ([EurActiv 08/07/08](#)), iarasi in urma insistentelor Frantei.

Directiva ar permite tuturor statelor membre sa aplice o cota redusa de TVA de pana la 5% pentru servicii intensive - cum ar fi coafare, curatenie in gospodarie, renovare interioara, reparatii de vehicule si aprovizionare de restaurant – activitati prestate in mare parte de IMM-uri.

Austria, Belgia, Danemarca si Germania se numara printre cei mai puternici oponenti ai propunerii, punand la indoiala efectul real al unei asemenea masuri asupra economiei.

Surse diplomatice au declarat pentru EurActiv ca aprobarea directivei la intalnirea la nivel inalt din decembrie pare improbabila pentru moment.

Exceptarea de la ajutorul de stat

In vederea simplificarii regulilor existente si cresterea sprijinului direct de la 15% la 20%, reglementarea ar scuti micile afaceri de notificarea in avans a UE pentru ajutorul de stat primit in domenii ca pregatirea, angajarea, cercetarea si dezvoltarea si ajutorul regional.

Propunerea pentru [Regulamentul General de Exceptare pe Categori de Ajutoare \(GBER\)](#) ar scuti categorii de ajutoare de stat deja acoperite de catre reglementari existente de notificari prealabile. Aceasta a fost adoptata de catre Comisie impreuna cu Directiva

pentru Reducerea Cotelor de TVA. Dar si ea este considerata ca problematica, intrucat directoratele Comisiei urmaresc sa lamureasca daca reglementarea este compatibila cu legislatia europeana a competitiei.

Acces la finantare mai usor

Accesul mai usor la sursele de finantare reprezinta o cerinta cheie a IMM-urilor, in special in conditiile in care criza financiara face ca accesul la credit sa fie „mai dificil si mai scump pentru finantarea pe termen lung a planurilor de investitii strategice”.

In septembrie, ministrii europeni de finante au convenit largirea rolului Bancii Europene de Investitii in asistenta acordata IMM-urilor si dublarea fondurilor disponibile la aproape 60 miliarde euro. Acestea pot fi utilizate pana in 2011 si vor fi indreptate in special spre IMM-uri ([EurActiv 15/09/08](#)).

O participare mai facila la licitatiile publice

Facilitarea participarii IMM-urilor la achizitiile publice din Europa si dincolo constituie un alt principiu esential al SBA. Franta a avut initial in vedere copierea unui plan american in care o parte stabilita (23%) din pietele publice este rezervata intreprinderilor mici si mijlocii. Franta a dat inapoi insa la inceputul acestui an in fata unei opozitii fatise a unor natiuni mai liberale din cadrul UE, care s-au pronuntat impotriva oricarei forme de interventie a statului in domeniu.

Mai mult, masura ar fi intrat in contradictie cu un acord multilateral asupra achizitiilor publice incheiat intre UE si alte 27 state, care obliga guvernele sa isi deschida licitatiile publice competitivilor internationale.

Totusi, Franta se refera la faptul ca mai multe parti ale pactului, incluzand un numar de parteneri comerciali importanti europeni, au obtinut derogari ce le permit sa favorizeze companii nationale in atribuirea de contracte. Ea doreste negocierea de catre Comisie a unei clauze similare pentru companiile europene.

Secretarul francez de stat pentru Intreprinderi, Herve Novelli, a declarat la inceputul acestui an ca „Franta isi mentine cererea pentru o clauza de exceptare, pentru ca IMM-urile europene sa fie pe picior de egalitate cu companiile americane, canadiene, japoneze sau coreene”.

Mai mult, Franta a sustinut propunerea Comisiei pentru o mai mare deschidere a pietii in aceste tari, insistand asupra unei mai mari „reciprocitati”. „Trebuie sa stabilim un sistem in care propriile pietele publice interne sunt temporar mai putin deschise companiilor straine care isi au sediul central in tarile unde pietele publice sunt inchise”, a adaugat Novelli.

Probleme nerezolvate: cheia implementarii imediate

In ciuda opiniei favorabile asupra SBA, mediile de afaceri sesizeaza un numar de chestiuni nerezolvate, printre care si lipsa de progrese asupra Patentului Comunitar (a se vedea [Dosarul](#)), lipsa de referinte la recent adoptatul Program de Asistenta de Mediu (ECAP) si lipsa de sprijin financiar pentru ambitioasele obiective ale SBA.

Presupunand ca este aprobat de catre toate statele membre UE la intalnirea la nivel inalt din decembrie si adoptat de catre Parlamentul European in prima jumatate a lui 2009, organizatiile de afaceri si-au manifestat clar intentia ca sarcina aplicarii sale sa revina guvernelor nationale. Mediile de afaceri sustin ca implementarea rapida devine acum si mai urgenta avand in vedere actuala criza economica si economiile afectate de aceasta.

Pozitii:

Presedintele Comisiei Europene José Manuel Barroso a catalogat comunicarea drept „etapa cruciala” in implementarea Strategiei de la Lisabona pentru Crestere Economica si a Locurilor de Munca care ar aduce celor 23 milioane de IMM-uri ale Europei mai putina birocratie si mai multe privilegii.

Comisarul pentru industrie Gunter Verheugen s-a referit la Small Business Act ca „ultima etapa a unei noi politici” care „parcurge ultima suta de metri” prin descatusarea completa a potentialului de afaceri pe care il reprezinta IMM-urile. Comisarul european a mai adaugat ca „era si timpul” ca politica IMM-urilor sa devina „curent dominant” in UE.

Intr-o scrisoare comuna adresata Presedintelui Comisiei, **prim-ministrul britanic Gordon Brown** si **presedintele Frantei Nicolas Sarkozy**, a carui tara detine in prezent presedintia europeana, si-au exprimat sprijinul pentru initiativa Comisiei, subliniind ca succesul continuu al IMM-urilor reprezinta „cheia prosperitatii viitoare a economiei europene”.

In acelasi timp ei si-au exprimat ingrijorarea referitoare la accesul acestora la

imprumuturi comerciale si capital de risc, descriind situatia actuala ca departe de ideala. „Piata nu ofera suficienta finantare pentru inceperea sau extinderea afacerilor inovatoare si de succes. Dificultatea accesarii finantarii comerciale s-a accentuat in contextul recentelor evolutii de pe pietele financiare”, au aratat semnatarii scrisorii, referindu-se la actuala criza mondiala a creditelor.

BusinessEurope, grupul european de lobby, si-a exprimat satisfactia in ceea ce priveste initiativa, mentionand ca SBA identifica „prioritatile corecte de eliberare a potentialului de crestere a IMM-urilor.” In acelasi timp, grupul a remarcat importanta covarsitoare a implementarii initiativei.

El si-a mai exprimat sprijinul pentru Statutul de Companie Privata Europeana, mentionand ca acesta va pozitiona IMM-urile mai bine in cadrul contributiei si beneficiilor din dezvoltarea pietii interne. Gratie noului statut, IMM-urile vor putea sa-si reduca substantial costurile pe care le au in prezent la trecerea granitelor in Europa.”

Eurochambres, reprezentanta a 19 milioane de companii din Europa, mentioneaza ca SBA „a reusit sa identifice si sa trateze cele mai importante probleme ale intreprinderilor mici si mijlocii”. Acesta organizatie a subliniat meritele analizei sistematice cost-beneficiu a intregii noi legislatii europene ce ar fi putut afecta IMM-urile.

Pe de alta parte, SBA a fost criticat pentru incapacitatea referintelor explicite la imbunatatirea flexibilitatii pietii muncii cat si pentru neglijarea crearii unui observator european al deprinderilor „care ar fi permis monitorizarea eficienta a cererii de deprinderi in afaceri”.

Eurochambres regreta si lipsa de angajament a Comisiei in utilizarea aplicatiilor e-achizitii pentru propriile licitatii si propuneri, „care ar putea simplifica procedurile si le-ar da o mai mare transparenta”. Organizatia mai deplange absentia unei „clauze de analiza” in SBA „pentru adaptarea masurilor politice prevazute la mediul de afaceri in schimbare rapida si introducerea unor masuri noi daca este necesar”. Mai mult, Eurochambres pune sub semnul intrebării capacitatea SBA de a da rezultate concrete in contextul naturii facultative a documentului, care lasa aplicarea sa la bunavointa statelor membre.

http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm